

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr 1 (478)

1996 sausis

Išrinkta nauja VLB taryba

Pagal statutą po 1992 buvo vėl išrinkta trejiems metams nauja VLB taryba. Teisę dalyvauti rinkimuose turėjo 720 narių. Šia teise pasinaudojo 385 nariai, t.y. 54% Bendruomenės narių.

Gal kai kurie rinkimuose nedalyvavo todėl, kad kandidatai buvo jiems per mažai ar visai nepažįstami, o gal nematė didelio reikalo, manydami, jog tie rinkimai jų asmeniniame gyvenime neturi didelės reikšmės. Priežasčių galėjo būti ir kitokių. Tačiau mums, lietuviams, tai yra svarbus reikalas. Vokietijos lietuvių bendruomenė per ilgą savo gyvavimo laikotarpį yra įsteigusi svarbių institucijų ir išsigijusi nemažai turto. Viso pasaulio lietuvių pastangų dėka nupirkta Rennhofo pilis su parku, kur įsikūrė Vasario 16-osios gimnazija, vėliau buvo pastatyti klasių pastatai, dar vėliau mergaičių ir berniukų bendrabučiai, įsteigtas Lietuvių kultūros institutas su biblioteka ir archyvu. Po gaisro vėl puikiai atstatyta pilis, joje naujai įrengtos bibliotekos, graži koplyčia, salė, konferencijų kambariai ir kitokios patalpos, kuriose nuolat vyksta įvairūs renginiai. Visa tai tarnavo, tarnauja ir tarnaus ne tik Vokietijos lietuviams.

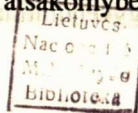
Visas šis įgytas turtas dabartiniu metu įkainojamas apie 25 milijonais Vokietijos markių. Ir ši turtą prižiūrint, ir nustatant VLB tolimesnes veiklos gaires, reikalingas didelis pareigos ir atsakomybės

jausmas ne tik prieš tuos, kurie kadaise steigė mums svarbias lietuvių institucijas, igijo joms materialinį pagrindą, - šiais pasiekimais Lietuvių bendruomenė visados galės didžiutis - bet ir prieš ateinančias kartas, kurioms visa tai dar turės tarnauti. Sekantiems trejiems metams į VLB tarybą yra išrinkti šie asmenys (pagal gautų balsų skaičių):

Andrius Šmitas, Vincas Bartusevičius, Marija Dambriūnaitė-Šmitienė, Tomas Bartusevičius, dr. Kęstutis Ivinskis, Antanas Šiugždinis, dr. Vilius Lėnertas, Arminas Lipšys, Elena Tesnau, Robertas Šneideris, Bronė Lipšienė, Romas Žaliukas, Petras Nevulis, Edmundas Jankūnas ir Petras Odinis.

Su pagarba prisimename ir padėką reiškiamo žmonėms, kurių šiame sąrašė šikart neradome, tačiau kurie ilgą laiką - beveik nuo pirmų dienų - buvo Tarybos nariai ir kurie Bendruomenės gyvenimui uždėjo ryškų antspaudą: Justinui Lukošui, kuriam suėjo 86 metai, ir a.a. Jonui Valiūnui, kuris iki paskutiniųjų dienų rūpinosi Bendruomenės ir Vasario 16 gimnazijos reikalais.

Palinkėkime naujai VLB tarybai, kad ją ir toliau lydėtų sėkmė, kad Vokietijos lietuviai visuomet galėtų burtis ne tik savose apylinkėse, bet ir Romuvoje, t.y. Hiutenfelde. ■

Mieli INFORMACIJŲ skaitytojai,

kaip matote, mūsų leidinys šikart Jus pasiekė kitoks. Laikai keičiasi, ir viskas juose keičiasi. Stengsimės, kad "Informacijos" išeičių bent keturiskart metuose, kaip tai buvo iki šiol, ir atspindėtų Vokietijos lietuvių bendruomenės

gyvenimą. Apylinkių valdybas kviečiame dažniau aprašyti renginius ir atsiųsti nuotraukų. Jos turėtų būti juoda-baltos ir gana ryškios. Ir toliau tikimės Jūsų aukų, be kurių sunku būtų "Informacijas" išleisti. ■

PILIETYBĖ IR TAUTYBĖ*Prierašai, Pilietybės įstatymo pataisą priėmus*

Jau penkeri metai, kai Lietuva - vėl nepriklausoma valstybė. Per tą laiką įstatymo leidėjams nepavyko priimti Pilietybės įstatymo, kurį būtų buvę galima laikyti patenkinamu. Dar 1989 lapkričio 3 Lietuvos SSR Aukščiausios Tarybos priimtas Pilietybės įstatymas leido visiems "kitiems" asmenims, kurie įstatymo priėmimo dieną nuolat gyveno Lietuvos teritorijoje, laike dvejų metų laisvai pasirinkti savo pilietybę. Šia teise tapti Lietuvos piliečiais pasinaudojo ypač rusai, okupacijos metu apgyvendinti arba apsigyvenę Lietuvoje. Ši nuostata buvo palankiai priimta Vakaruose, kadangi akivaizdžiai nebuvo jokio kitataučių "skriaudimo", bet į lietuvius išėivius ji veikė apmaudžiai, nes apie pastarųjų egzistenciją įstatymas net neužsiminė. (Beje, panašią svetimų ateivių problemą lietuviai 1919 metais sprendė kitaip: "Lietuvos piliečiais nelaikomi asmenys, kurie, kad ir turėjo nuolatinį darbą (...), bet kurių darbas buvo vien tarnavimas Rusijos valstybei, t.y. rusų valdininkams).

Atkovojus nepriklausomybę, Lietuvos Aukščiausioji Taryba 1991 gruodžio 5 priėmė Lietuvos Respublikos Pilietybės įstatymą, kuriuo asmenys, iki Lietuvos okupacijos turėję Lietuvos pilietybę, jų vaikai ir vaikaičiai jau pripažįstami Lietuvos Respublikos piliečiais, bet tik tokie, kurie neįgijo kitos valstybės pilietybės. Tačiau turėjusiems Lietuvos pilietybę ir gyvenantiems kitose valstybėse (jei jie nerepatrijavo iš Lietuvos) asmenims neterminuotai išsaugojama teisė į pilietybę. Lietuvos piliečiais jie galėjo tapti,

tik atsisakę kitos valstybės pilietybės. Šis įstatymas buvo taisomas ir papildomas kelis kartus. Pagaliau 1993 gruodžio 7 įstatymo papildymas suteikia lietuvių kilmės asmenims, turėjusiems Lietuvos pilietybę iki 1940 birželio 15, bei jų vaikams, gyvenantiems kitose valstybėse ir turintiems jų pilietybę, teisę į Lietuvos pilietybės atstatymą. Įstatymas nereikalavo nei atsisakyti turimos pilietybės, nei sugrįžti į Lietuvą. Išėiviai priešinosi iš šio įstatymo išplaukiančiais nuostatai, kad visgi reikėjo prašyti pilietybės atstatymo ir laikėsi nuomonės, kad jie Lietuvos pilietybės niekad neprarado ir todėl jokio prašymo negali būti. Įstatyme buvo ir kitokių keistenybių. Vienas jų: pilietybės negalėjo gauti asmenys, pasitraukę į buv. Sov.Sąjungos kraštus. Norint išvengti tariamai galimų politinių painiavų su Rusija, buvo atsiribota nuo vienu iš vargingiausių lietuvių.

Tokiai padėčiai esant, PLB valdyba, ypač jos pirmininkas Bronius Nainys, nepraleido progos pilietybės klausimą kelti tiek vyriausybės vadovams, tiek seimo pozicijos ir opozicijos lyderiams. Greit buvo įsitikinta, kad tai tolygu bėgimui į guminę sieną. Prieštaraujančių nebuvo, visi viskam pritardavo, viską pažadėdavo, bet konkrečių darbų nebūdavo. Įvairiom progom buvo spaudžiamas ir Respublikos prezidentas. Šis pagaliau 1993 spalio 18 laišku PLB pirmininkui ir pasiūlė "sudaryti komisiją iš kompetingų Lietuvos ir išėivijos žmonių, kurie pateiktų svarias ir įgyvendintinas rekomendacijas". Truko

ilgiau kaip metai, kai jis savo 1995 vasario 1 dekretu tokią komisiją ir sudarė iš 17 asmenų, kurių 11 buvo išeivijos, o 6 Lietuvos žmonės. Komisijai vadovauti buvo paskirtas LR seimo narys Rimatas Markauskas, jam pagalbininku - PLB vicepirm. Rimas Česonis. Išeivijos narius sudarė Lietuvių bendruomenės atstovai, išskyrus vieną, kuris atstovavo Amerikos lietuvių tarybai (ALT).

Komisija posėdžiavo Vilniuje du kartus po savaitę laiko. Nuomonių ryškimas pradžioje vyko gana sunkiai, kadangi nebuvo paruoštas joks pradinis projektas. Ypatinų kontraversijų nebuvo, nors kai kurie klausimai buvo diskutuojami gana kietai. Nors ir būtų buvę įmanoma, kai kurių dalykų nepavyko sureguliuoti, nes nesiimta ieškoti išeities. Taip, sakysim, buvo galima įstatyme išvengti 1940 birželio 15 datos paminėjimo, nes jis lyg ir suponuotų okupacijos pripažinimą. Repatriantų į Vokietiją išskyrimas reiškia, jog mes dviejų svetimų valstybių tarpusavio sutartim padarytus sprendimus mūsų atžvilgiu pripažįstam lyg ir teisėtais, padarydami juos savo valstybės normomis. Nebuvo galima prieiti vieningos nuomonės ir dėl visų piliečių lygaus traktavimo. Ateityje tai reikės taisyti.

Atrodo, kad komisijos darbas teigiamai atsilies į piliečio paso gavimo procedūrą, jei tai nebuvo vėl bėgimas į jau minėtą guminę sieną. Pastabos ir pageidavimai visur buvo dėmesingai priimami, pažadėti pagerinimai. Tiesos dėlei reikia pasakyti, kad problema ne tokia paprasta. Žmogaus, prašančio pilietybės arba dabar tik ją patvirtinančio dokumento išdavimo, tapatybė turi būti nustatoma visu tikslumu. Asmeniui, kuris svetimoje valstybėje keitė pavardę, gal ištekėjo, išsiskyrė ir vėl ištekėjo ir dabar turi įrodyti, kad jis tas pats asmuo, kurio pavardė įrašyta metrikuose, reikės padėti nemažai pastangų. Kai dokumentų trūksta - dar prasčiau, nes ir pastangų nepakanka. Lietuvos pareigūnai ne vien labai sąžiningai žiūri į dokumentus, bet ir bijo viršininkų, kurie jų darbą

tikrina. Be to, kiekvienas be aiškių atitinkamų dokumentų išduotas pasas gali sukelti įtarimą, jog jis išduotas paimant kyšį. Todėl reikėtų gal kiek atlaidžiau žiūrėti į kai kurių įstaigų keliamus reikalavimus ir į su tuo surištus sunkumus.

Pilietybės komisija 1995 rugsėjo 8 savo išvadas pateikė Prezidentui. Prezidentas jau sekančią savaitę projektą pateikė seimui ir paprašė jį svarstyti skubos tvarka. Įstatymo pataisa priimta 1995 spalio 5.

Stebint įstatymo pataisos priėmimo procedūrą, į akis krinta kai kurie ypatumai. Prezidentas projektą pateikė be savo pataisų. Seime įstatymas buvo priimtas greitai ir be pataisų, neskaitant nežymių redakcinių pakeitimų. Niekas seime iš principo nepasisakė prieš projektą, niekas plenumė nesiėmė pateikto teksto redaguoti. Gaila, kad ir tie, kurie pamatė taisytinus aspektus, savo siūlymus teikė be vidinės jėgos ir užsiangažavimo. Galop projektas priimamas vienbalsiai, susilaikant tik dviems lenkų mažumos atstovams. Tai turbūt bus buvusi seimui nebūdinga įstatymo priėmimo eiga, o rezultatai nelaukti.

Žiūrint į rezultatus, reikėtų laikyti, kad pirmas tokios rūšies bandymas spręsti problemą, formaliai įjungiant ir išeivius, yra pilnai pavykęs. Jeigu išeivių dalyvavimas tokioje procedūroje turėtų turėti kokią nors prasmę, tai ji būtų ne vien išeivių interesų gynime, bet visų pirma tame, kad savo reikalų tvarkyme Lietuva pagaliau atsiplėštų nuo 19 amžiaus idėjų ir būtų kreipiama į moderniai valstybei atitinkamas struktūras, leidžiančias atitinkamai spręsti ateities problemas.

Šitai išeiviams komisijos nariams pavyko tik dalinai, nes ir jų dauguma neįstengė pralaužti uždaro etnocentrinio galvojimo užtvarų, suręstų metais, kada tautai grėsė išnykimo pavojus. Taip įstatyme nepavyko įtvirtinti visų piliečių lygiateisiškumo. Teisė į LR pilietybę gyvenantiems užsienio valstybėse neterminuotai išsaugojama tik lietuvių kilmės asmenims. Nors tarptautinė teisė leidžia valstybei savo nuožiūra nustatyti, ką ji laiko

savo piliečiais ir koku principu pilietybė įgyjama, bet jau piliečiai turi turėti lygias teises, negali tarp lygių būti lygesnių.

Istorija rodo, kad tautų kilimas, savęs suvokimas, atbudimas visuomet yra surištas su politinės laisvės savarankiškumo siekimu, ir jis eina ranka rankon su atsiribojimu nuo kitų, svetimų pavergėjų. Taip ir lietuvių tautinis atgimimas kilo lygiagrečiai su pasipriešinimu caristinei politinei bei kultūrinei priespaudai ir kitam svetimųjų kultūriniam užgožimui. O laisvinantis iš komunizmo, tautinė sąmonė suvaidino bene lemiantį vaidmenį. Ši kolektyvinė sąmonė sujungė visus bendriems siekiams, mobilizavo jėgas bendriems veiksams, naikindama esamus priešiškus ir skirtumus.

Bet atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje nuo seno gyveno įvairių tautų žmonės, kad, žengiant į 21 amžių ir į Europos sąjungą, užsidarymas, atsiribojimas, savų kėlimas,

svetimų žeminimas nebetenka prasmės. Ateities problemos nebus išsprendžiamos izoliacija, diskriminacija, bėgimu nuo "svetimų" arba jų išjungimu. Ateityje reikės mokėti mažame žemės plote darniai sugyventi įvairių tautų, tikėjimo, rasės, kultūros žmonėms.

Tas bus įmanoma tik visapusės pakantos, pagarbos, lygiateisiškumo, lygiavertiškumo principų pagrindu, kada viena etninė grupė gerbs kitą ir nenorės pasirodyti pranašesnė už kitas, nors savo skaičiumi ir mažesnes grupes. Kur veda galvojimas senomis kategorijomis, akivaizdžiai parodo buvusios Jugoslavijos pavyzdys. Tauta nėra kažkoks prigimtinis neišvengiamas žmonių sugyvenimo pavidalas su Kūrėjo jai pavesta misija. Ji yra istorinis politinis saitas, surištas su tam tikra konkrečia istorine situacija. Keičiantis situacijai, turi keistis ir pažiūra į ją. ■

MŪSŲ BENDRUOMENĖJE

VLB darbuotojų suvažiavimas

Lapkričio 24 Romuvoje rinkosi Vokietijos lietuvių bendruomenės įvairių organizacijų darbuotojai į eilinį metinį suvažiavimą. Tą vakarą visi pabendravo pilies konferencijų kambaryje, o sekančią dieną vyko posėdis. Jį atidarė VLB valdybos pirmininkas A.Lipšys, pasveikino susirinkusius ir pakvietė tylos minute pagerbti Joną Kęstutį Valiūną, Evaldą Lukošaitį, Povilą Gustainį, Oną Böhmieneį ir kitus šiais metais mirusius VLB darbuotojus.

Paskui pirmininkas kalbėjo apie bendrą apylinkių padėtį ir reikalą jas perorganizuoti, nes iš 29 apylinkių tik 12 yra funkcionuojančių.

Šiuo metu Vokietijos lietuvių bendruomenę sudaro 726 nariai. Pirmininkas pastebėjo, kad paskutiniuose rinkimuose į VLB tarybą narių aktyvumas yra šiek tiek sumažėjęs. Kaip visuomet, yra sunkumų surinkti nario mokesčių.

Čia galima būtų susimokėti tiesiog į centrą, jei nėra kas apylinkėse mokesčių galėtų surinkti. "Informacijos" leidžiamos maždaug reguliariai, be to, jos renkamos ir kompleksus ir archyvuojamos.

A.Lipšys suminėjo VLB ir Vasario 16 gimnazijos svečius, kurie čia lankėsi praeitais metais. Tai buvo Lietuvos Respublikos švietimo ministras Vladislovas Domarkas, parlamentarų grupė iš Lietuvos, Vokietijos vidaus reikalų ministerijos svečiai ir kt.

VLB valdyba, kaip įprasta, surengė VLB Tarybos ir darbuotojų suvažiavimus bei centrinę Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą. Be to, Hiutenfelde ir Lietuvių kultūros institutas kasmet rengia suvažiavimą, Vasario 16 gimnazija - Jonines, o šiais metais prisidėjo dar ir papildomas renginys - Lietuvių kultūros dienų Hessene du koncertai Hiutenfelde ir Lamperttheime.

VLB valdyba palaiko glaudžius kontaktus su Lietuvos ambasada Bonoje, išduoda pažymėjimus Bendruomenės nariams dėl nemokamų vizų, rekomendacijas pilietybei gauti ir dėl vaikų adoptavimo. Valdybos narys Vincas Bartusevičius dirbo Komitete dėl pilietybės, paruošiant įstatymo pataisas. Glaudžius santykius valdyba palaiko ir su Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentu prie Lietuvos Respublikos vyriausybės.

Kalbėdamas apie bendruomenės ateitį, pirmininkas atkreipė dėmesį į senųjų apylinkių archyvų likimą. Sakė, jog reikalinga tuos archyvus persiųsti į Romuvą, kad jie nedingtų arba nepakliūtų į nežinomas vietas.

Toliau kalbėjo **Romuvos apylinkės ir Romuvos moterų klubo** pirmininkė E.Lucienė. Romuvos apylinkė turi 112 narių ir yra viena iš didžiausių apylinkių. Jos nariai daug prisideda prie centrinių VLB renginių. Be to, apylinkės valdyba šią vasarą organizavo iškylą lėktuvu į Lietuvą, siunčia vaistus ir panaudotus rūbus į Lietuvą vargstančioms šeimoms. Surošė teatrinį vakarą su žymia aktore Regina Varnaite iš Kauno muzikinio teatro.

E.Lucienė taip pat perskaitė **Mülheim-Esseno** apylinkės valdybos pirmininko J.Vaicekausko pranešimą. Šios apylinkės nariai renkasi kiekvieno mėnesio trečią sekmadienį į lietuviškas pamaldas. Apie parapiją ir sukasi lietuviškas gyvenimas. Po pamaldų dažniausiai visi lieka pabendrauti parapijos salėje, aptarti apylinkės reikalų.

Čia dabar yra dvi šeimos iš Lietuvos, turinčios po vaiką, gydomą nuo vėžio. Šias šeimas reikia pagloboti. Kasmet ruošiami Kalėdų eglutė apylinkės mažiesiems. Jiems paruošiami dovanų maišeliai. Į šią šventę vaikai mieliai susirenka su savo tėveliais bei pažįstamais. Neseniai mirė šios apylinkės ilgametė narė Ona Böhminenė, buvusi VLB valdybos atstovė prie Nordrhein-Westfalijos valdžios.

Štutgarto apylinkės pirmininkas kun.K.Senkus pažymėjo, kad, nors apy-

linkės narių pagal sąrašą yra 49, Štutgarto apylinkėje lietuvių yra gal keli šimtai. Vieni dirba pas ūkininkus, kiti atvykę sudi-juoti. Apylinkės valdybą sudaro 4 asmenys, kurie darbuojasi gražiai sutardami, talkininkaujant kitiems nariams. Leidžia savo laikraštėlį, padeda surinkti humanitarinę pagalbą Caritui Lietuvoje, pagalbsti lietuviams apylinkėje. Paminėtina, kad šioje veikloje talkininkauja ir vokietis Lothar Klafs'as. Spalio mėn. subuvimo metu suorganizuota loterija alkanų vaikų Lietuvoje maitinimui paremti. Be eilinių subuvimų su lietuviškom pamaldom paminėtinas dar kalėdinis susijėjimas su "Eglute", kur apsilankė tik pora vaikų, Vasario 16 minėjimas su pamaldom, paskaita, koncertu ir šeimyniška savaitgalio išvyka į Allgäu su Motinos dienos minėjimu. Nario mokesčių sumokėjo pusė narių, matyt kiti savęs bendruomenės nariais nebelaiko.

Schwetzingeno apylinkės gyvenimas, kaip pranešė pirmininkas J.Vitkus, taip pat sukasi apie lietuviškas pamaldas, kurias dažniausiai laiko kun. J.Dėdinas. Į jas susirinkę ir jų išklausę, apylinkės nariai dar lieka pabendrauti. Padovanojo Lietuvių enciklopediją mokslo įstaigai Vilniuje. Savų kultūrinių renginių apylinkė kaip ir neruošia, nes netoli yra Hiutenfeldas, ir patogu atvykti į centrinius renginius. Tik gerai įsitvirtino Visų Šventųjų šventė, kada apylinkės nariai aplanko Wieslocho, Ketscho ir Schwetzingeno kapines ir uždega žvakutes ant lietuvių kapų.

Miuncheno lietuvių apylinkės pirmininkas R.Šneideris pranešė, jog apylinkė susideda iš 56 registruotų narių. Jų tarpe yra aktyviai besireiškiančių apylinkės veikloje. 1995 metais miuncheniškiai surengė Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimą, kuriame paskaitą "Istorinis žvilgsnis į nepriklausomą Lietuvą" skaitė dr.K.Girnius, o Teatro sambūris suvaidino Žemaitės pjesę "Trys mylimos". Taipgi buvo surengtas Motinos dienos minėjimas su neilga programa: dainomis ir deklamacijomis. Toliau leidžiamas pastovus apylinkės biuletėnis "Žinios", informuo-

jantis apie apylinkės gyvenimo įvykius. Biuletenio redaktorius - Tomas Makaras. Šokių mokytoja V.Daugirdaitė norinčius moko lietuvių liaudies ir klasikinių šokių pagrindų, ir šios pamokos nieko nekainuoja. Kas pirmą ir trečią mėnesio sekmadienį lietuviai renkasi į lietuviškas pamaldas, kurias laiko kun. dr. J.Vaišvila.

Iš lietuvių evangelikų parapijos išaugo nauja **Hageno** lietuvių apylinkė. Toji parapija ėmė kurtis 1990 metais, o vėliau, atvykstant iš Lietuvos naujiems žmonėms, peraugo į gausią ekumeninę parapiją, kuriai vadovavo parapijos valdybos pirmininkas Valdas Žielys ir pavaduotojas Pranas Mirbachas. Šalia pamaldų buvo organizuojami ir kultūriniai renginiai. Į juos buvo kviečiami kunigai M.Klumbys, T.Šmitienė, E.Roga ir R.Tamulis iš Lietuvos, kun. dr.K.Gulbinas, Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos atstovė Anke Lepa ir VLB reikalų vedėjas T.Bartusevičius. Įsimintini subuvimai Kalėdų ir Velykų švenčių progomis. Mokyklinio amžiaus vaikučiams pravedamos lietuvių kalbos pamokėlės.

Salzgitterio apylinkės lietuviai renkasi kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį į šv.Mišias, kurias laiko iš Hamburgo atvykstantis kun. B.Kuciulis. Po Mišių lietuviai dar pabendrauja parapijos salėje prie O.Gucaitienės ir J.Gucaičio paruoštos kavutės. Švenčių progomis dažnai laikomos ekumeninės pamaldos. Metų bėgyje ruošiami 4 parengimai: Nepriklausomybės minėjimas, Motinos diena, Tautos šventė ir kalėdinė Eglutė vaikams ir seneliams. Šiuose parengimuose visada groja lietuviška kapela, susidedanti iš R.Gasiūno, H.Kremsier, Gint.Gauerio ir Rol.Gasiūno.

Pranešimą apie **Hamburgo** apylinkės veiklą padarė naujai lapkričio 12 išrinktos valdybos pirmininkas Vilius Parėigis. Per praėjusius 12 mėnesių buvo suruošti visi tradiciniai renginiai. Sausio 7, per Tris Karalius, atšvęsta Kalėdų eglutė, kurioje apsilankė apie 50 asmenų. Kalėdų senelis apdovanojo vaikučius ir nemažą būrį jaunimo. Buvo giedamos kalėdinės giesmės, deklamuojami eilėraščiai, po pro-

gramėlės pasivaišinta. Tą pačią dieną Hamburgo lietuvaitės buvo pakviestos dalyvauti Hamburgo arkivyskupo Ludwig Averkamp'o intronizacijos pamaldose katedroje ir rinkti aukas Lietuvai. Surengtas ir Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas su ekumeninėmis pamaldomis, turininga jaunos lietuvaitės D.Baliulytės paskaita apie dvikalbystę šeimoje ir puikia menine programa. Atskiro Birželio trėmimų minėjimo šiemet nebuvo. Už Sibire žuvusius buvo pasimelsta iškilmingose pamaldose ev. Osterkirche kartu su choristais iš Lietuvos, kurie buvo atvykę į Vokietijos Evangelikų bažnyčios dienas. Hamburgo lietuviams katalikams kiekvieno mėnesio ketvirtą šeštadienį 16 val. laikomos pamaldos šv.Teresės bažnyčioje, o evangelikų lietuviškos pamaldos būna pagal planą Hamburg-Eilbek Osterkirche. Hamburgo lietuviai renkasi mėnesio paskutinį trečiadienį lietuvių sielovados patalpose pabendrauti, pasidalyti išpūdžiais, aptarti einamiesiems reikalams. Apgailima, kad ne visi pasidaudoja šia galimybe pabendrauti su tautiečiais.

VLB **Saksonijos** apylinkėje registruota 14 narių. Dalis jų yra pakeitę gyvenamąją vietą, tačiau naujo adreso nepranešę valdybai. Jau treči metai, kai į susirinkimus neatvyksta nariai iš Dresdeno.

Lapkričio 18 visuotiniame susirinkime Leipcige išrinkta nauja valdyba: Litauras Labanauskas (pirmininkas), Janina Frost (sekretorė) ir Vygandas Caplikas (iždininkas). Per praėjusius metus dauguma apylinkės narių buvo aktyvūs rengiant labdaros akcijas Lietuvai.

Kartu su organizacija "Hilfe für Litauen" buvo organizuoti net trys humanitarinės pagalbos vežimai į Lietuvą.

Labdaros susilaukė Lazdijų ligoninė, Kauno speciali vaikų mokykla-internatas, o taip pat daugiavaikės šeimos.

Aktyviausias apylinkės narys kun.dr.H.F.Fischer'is toliau sėkmingai tęsė prieš ketverius metus pradėtas labdaros bei aukų rinkimo akcijas ir taip surinko 128.779,--DM Vilniaus Betanijos

vargstančių žmonių valgyklai ir 65.000,--DM vaikų iš Černobylio poilsiai Anykščių sanatorijoje. Taip pat būtina paminėti, kad kun. Fischer'io iniciatyva Vilniaus Čiurlionio meno gimnazija šiais metais gavo du autobusus, kurių bendra vertė siekia 99.000,--DM. Apylinkės nariai kartu šventė Jonines, antrą Kalėdų dieną vėl rinksis kartu su vaikais.

Kelno-Bonos apylinkė, išsirinkusi naują valdybą, ieško kontaktų su lietuviais, naujai apsigyvenusiais šios apylinkės teritorijoje. Susitarta dėl pasinaudojimo Annabergo pilies patalpomis 1995/96 metais. Rengiami susitikimai prie kavos puodelio. Apylinkės nariai bendradarbiauja su vokiečių organizacijomis, parūpindami transportą nuvežti vaistams į Kauno onkologinį dispanserį (dukart jau nuvežta). Užmezgus ryšius su Kauno klinikų endokrinologijos instituto docentu gyd.Norkum, bandoma gauti didesnius kiekius vaistų ir kitokių priemonių kovai su diabetu. Apylinkės nariai ieško būdų, kaip sudaryti galimybes kai kuriems Lietuvos ansambliams ir paskiriems artistams patekti į Vokietijos scenas.

Memmingeno lietuviai, kaip raštu pranešė LB apylinkės pirmininkė Herta Schäle, švenčia tautines šventes. Vasario 16-ajai programėlę ruošiant, talkininkavo jaunimas iš Lietuvos. Mergaitės dirba Memmingene ir apylinkėse auklėmis vokiečių šeimose ir kartu mokosi vokiečių kalbos. Motinos dienos proga aplankomos ir pasveikinamos mamytės. Apylinkės valdyba pasveikina ir jubilatus, sulaukusius 70 ir daugiau metų. Renkama ir siunčiama labdara į Lietuvą, Panevėžio rajoną. Išsiųsta daugiau nei 20 dėžių gerų rūbų. Liepos pabaigoje Panevėžio teatro trupė Memmingene suvaidino F.Kafkos "Procesą". Žiūrovams taip patiko spektaklis lietuvių kalba, kad Memmingeno teatras pažadėjo trupę atenančiais metais vėl iškviesti. Apylinkės lietuviams tai - didelis kultūrinis įvykis.

Vasario 16 gimnazijos direktorius A.Šmitas papasakojo apie bendrą gimnazijos padėtį. Šiuo metu joje mokosi 51 mo-

kinys iš Vokietijos, 40 mokinių iš Lietuvos, 2 iš Urugvajaus ir po 1 iš Argentinos, JAV, Kanados ir Mali. Pagrindinė gimnazijos užduotis - sudaryti geras mokymosi sąlygas ir pasirūpinti mokinių laisvalaikio turiningumu. Pakutiniu metu labai suaktyvėjo sportinis gyvenimas. Dosių aukotojų dėka sporto kambarys praturtintas naujais treniruokliais, rengiamos stalo teniso ir kitokios varžybos. Yra mokinių, kurie dalyvauja vokiečių sporto komandose, ten vertinami ir dažnai aprašomi laikraščiuose. Veikia skautų ir ateitininkų organizacijos, yra choras, šokių grupė, didžiųjų ir mažųjų orkestrai, yra didelė biblioteka.

Taip pat yra galimybė lankyti užsiėmimus vokiečių muzikos mokyklose arba sporto draugijose, bet už juos mokiniai turi užsimokėti patys. Žodžiu, kas nori turiningai leisti laisvalaikį, turi tam visas sąlygas. Valdžios paramą gimnazija gauna ir toliau, nors vienu metu buvo pavojus, kad ją labai sumažins. Lietuvių aukos labai sumažėjo, bet gimnazija labai taupo ir iki šiol neblogai išsiverčia. Mokinių skaičius laikosi maždaug vienodas.

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininko Rimo Baliulio pranešimą perskaitė Laima Lipšytė. Sąjungos valdybos rūpestis buvo surasti kuo daugiau neregistruoto jaunimo.

Tuo tikslu išsiuntinėjo atsišaukimą į visus Vokietijos universitetus. Šis atsišaukimas buvo iškabintas studentų skelbimų lentose, ir jame lietuviai studentai buvo kviečiami atsiliiepti, t.y. pranešti apie save Jaunimo sąjungos valdybai. Bet ši akcija neturėjo pasisekimo.

Jaunimo sąjungos valdyba suorganizavo du politinius seminarus Bonoje, Annabergo pilyje, leidžia savo laikraštuką "Kibirkštėlė", rengia Naujųjų metų sutikimą Annaberge.

Rinkimų komisijos pirmininkas Jonas Vitkus pranešė apie rinkimų į VLB tarybą rezultatus.

Lietuvių evangelikų liuteronų kun. Tamara Šmitienė pranešė, jog šiais

metais vyko du sinodai: Išeivijos Bažnyčios - birželio 23-25 dienomis Čikagoje ir Lietuvos Bažnyčios - liepos 29 Tauragėje. Išeivijos Bažnyčia vėl išsirikino ir patvirtino savo vyskupu Hansą Dumpį ketveriems metams. Lietuvos Bažnyčia išrinko vyskupu ir įvedė į savo pareigas Joną Kalvaną jnr. penkeriems metams. Sekančiais metais išėivijos lietuviai evangelikai liuteronai švęs Išeivijos Bažnyčios 50 metų sukaktį.

Apie Lietuvos kultūros instituto veiklą kalbėjo instituto vedėjas Vincas Bartusevičius. Institute toliau kaupiama biblioteka, kurią prižiūri ir kataloguoja dipl.bibl. Arturas Hermanas, kasmet rengiamos konferencijos su turiningų paskaitų ciklu, talkininkas A.Kairys tvarko bendruomenės archyvus. Suvažiavime dalyvavę darbuotojai turėjo progos apžiūrėti sutarkytas bibliotekos ir archyvų lentynas.

Labdaros šalpos draugijos išdininkas Jonas Vitkus paminėjo, kad aukos yra labai sumažėjusios. Šiais metais pašalpos

Hamburgas

Lapkričio 12 įvyko VLB Hamburgo apylinkės visuotinis narių susirinkimas. Praeitais metais išrinkta pirmininkė A.Mašidlauskienė š.m. spalio mėn atsistatydino ir su reikalais išvyko į Lietuvą, todėl susirinkimą atidarė ir atvykusius pasveikino sekretorė E.Baliulienė. Susirinkimui pirmininkavo R.Baliulis, sekretoriavo N.Lesmann. Visų pirma į bendruomenės gretas buvo priimti 5 nauji nariai: Genovaitė Gricienė, Dalia Henke, Violeta Lau, Neringa Lesmann, Meta Ulrich. Pranešimą apie apylinkės valdybos tarprinkiminę veiklą perskaitė išdininkė T.Lipšienė.

Ji taip pat informavo ir apie apylinkės piniginius reikalus. Kaip patvirtino Kontrolės komisija, kasos pajamos ir išlaidos buvo teisėtos, pagrįstos ir paremtos dokumentais. Kasos knyga vedama tvarkingai. Kasininkė balsų dauguma buvo atleista nuo atsakomybės.

Gana emociškai vyko naujosios valdybos rinkimai. Kadangi neatsirado

skirtos sunkiau besiverčiantiems mokiniams iš Pietų Amerikos, našlaičiams Punsko krašte. Renkami ir siunčiami rūbai į Lietuvą senelių ir vaikų namams.

Po pranešimų sekė diskusijos apie galimas reformas apylinkių veikloje. Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu.

Vakare ne tik suvažiavimo dalyviai, bet ir lietuviai iš netolimų apylinkių bei Vasario 16 gimnazijos mokiniai susirikino į pilies salę pasiklausyti kompozitoriaus Arvydo Jegelevičiaus vadovaujamo ansamblio koncerto, kuriame dalyvavo ir Jaunimo teatro aktorius Algimantas Grašys. Ansamblis atliko moderniosios estrados dainų, o aktorius A.Grašys linksmino žiūrovus nuotaikingomis istorijomis rytų aukštaičių tarme. Koncertas buvo pavadintas "Padainuokime ir pasijuokime kartu". Dainuoti publika tiek daug nedainavo, bet prisijuokė iki valiai. Po to dar nesiskirstė iki vėlyvos nakties, liko padainuoti, pašokti, pabendrauti. ■

pakankamai daug kandidatų, remiantis VLB Įstatų 16 str., buvo nutarta rinkti ne penkių, kaip iki šiol, o trijų asmenų valdybą. Slaptu balsavimu į valdybą buvo išrinkti Vilius Pareigis (pirminkas), Dalia Henke (sekretorė) ir Teresė Lipšienė (kasininkė). Į Kontrolės komisiją išrinktos N.Lesmann ir M.Ulrich.

Buvo aiškinamasi, kas iš tiesų gali būti LB nariais. Buvo svarstoma, kaip pagyvinti lietuvių kultūrinį gyvenimą Hambre, apgailėstauta, kad mūsų tautiečius sunku įtraukti į kokią nors veiklą, todėl valdybos darbas yra gana sunkus. Jausmingai buvo diskutuojama, kiek ir kaip mes, užsienyje gyvenantys lietuviai, galime padėti Lietuvai ir koks gali būti Lietuvių bendruomenės tikslas dabar, kai Lietuva laisva. Diskusijos buvo pratęstos prie užkandžių ir kavos.

Kalėdų pirmą dieną daugiau nei 50 lietuvių susirikino šv.Teresės bažnyčioje, kur ekumenines pamaldas laikė katalikų kun. B.Kuciulis ir evangelikų diakonas

R.Baliulis. Vanda Mozūraitienė palydėjo giesmes vargonais. Po pamaldų visi susirinko pabendrauti prie suneštinių vaišių stalo.

Sausio 6, per Tris Karalius, Hamburgo lietuvių sielovados patalpose susirinko daugiau nei 40 lietuvių. Dalyvavo daug jaunimo, kuris paruošė ir programėlę. Šventę pradėjo Teresė Lipšienė, pasveikindama susirinkusius. Vaikučių džiaugsmui atvyko trys karaliai ir Kalėdų senelis. Hamburgo apylinkės pirmininkas Vilius Pareigis visus pasveikino daina, kurią jis pats sudainavo, palydėdamas gitara. Pasi-

Miunchenas

Kūčių vakarą Miuncheno lietuviai rinkosi lietuvių parapijos namuose prie bendros Kūčių vakarienės stalo, padengto tradiciniais šio vakaro lietuvių valgiais. Susirinko maždaug 30 žmonių. Tomas Makaras skaitė maldas, Gintaras Vyšniauskas giedo-

Štutgartas

Spalio 8 atšvęsta Padėkos šventė. Dalyvavo didelis būrys tautiečių. Kopolyčioje - apie 40, salėje - apie 60. Šv.Mišias atnašavo kun.K.Senkus, giesmes vargonėliais palydėjo dr.R.Kabelis. Ant altoriaus buvo padėta pintinė, pilna įvairių vaisių, kaip padėka Dievui už jo teikiamas gėrybes.

Salėje po užkandžio su kavute ir skaniais pyragais, kalbėjo dr.R.Kabelis,

Romuva

Lapkričio 19 Romuvos apylinkės valdyba sukvieta savo narius į metinį susirinkimą. Tai bus bene pati dižiausia lietuvių apylinkė visoje Vokietijoje. Valdybos pirmininkės E.Lucienės ir jos talkininkių pastangomis stalai buvo padengti pyragais, kava, užkandžiais, vynu. Besivaišindami nariai iš klausė valdybos pirmininkės pranešimo. Ji papasakojo, jog 4 Romuvos apylinkės nariai šiais metais mirė, 6 išvyko į kitas šalis. Apylinkėje šiuo metu yra 112 narių, jų tarpe 28 neseniai įstoje. Praeitais metais buvo suruoštas aktorinis vakaras su žymia Kauno teatro aktore Regina Varnai-

dalinę vaidmenimis, Rita, Neringa, Aida ir Ramiras pasekė lietuvių liaudies pasaką. Toliau buvo dar padeklamuota eilėraščių, padainuota, pagiedota. Vaikučiams ir aktyviesiems apylinkės nariams Kalėdų senelis įteikė po dovanėlę. Po programėlės vėlgi visi liko pasivaišinti.

Kiekvieną savaitės trečiadienį repetuoja jaunimo tautinių šokių grupė. Penktadieniais Hamburgo lietuvių sielovados patalpose, Holzdamm 22, (arba pagal susitarimą kitur) susitinka lietuvių jaunimas. Šiuo metu ruošiamą programą Vasario 16 minėjimui. ■

jo solo, priskambindamas gitara. Vėliau visi kartu giedojo kalėdines giesmes. Kalėdų antrą dieną buvo laikomos lietuviškos pamaldos. Vasario 16-ajai Miuncheno lietuvių Teatro sambūris stato A.Škėmos pjesę "Vieną vakarą". ■

šiek tiek politiškai nušviesdamas Lietuvos didį menininką - dailininką ir muziką M.K.Čiurlionį. Šiomet Lietuvoje minima 120 metų sukaktis nuo jo gimimo. R.Cechanauskaitė smuiku smagiai sugriežė keletą improvizacijų lietuvių liaudies dainų temomis. Šokiams linksmai grojo ir dainavo Preikšaitis. Surengta loterija, kurios pajamos buvo skirtos vargingai gyvenančių vaikų pamaitinimui Panevėžyje. ■

te ir jos talkininke Stefa Navardaitienė, taipgi valdyba suorganizavo papigintą grupinį skrydį į Lietuvą apylinkės nariams. Šia kelione liko visi labai patenkinti. Toliau renkami rūbai ir vaistai, kurie persiunčiami į Lietuvą sunkiai pragyvenantiems pensininkams ir daugiavaikėms šeimoms.

Iždininkė Ema Svilienė pasiskundė, kad labai sunku surinkti nario mokesčių. O ką veikti apylinkei be lėšų, kada viena pranešimų ar kvietimų siunta kainuoja apie 100 DM. Šiais metais apylinkė aukojo pinigų vienai vargstančiai šeimai paremti,

Ugandos našlaičiams per kun. H.Šulčą ir kitiems reikalams.

Kontrolės komisijos narys A.Veršelis pranešė, jog, patikrinus atsisakymo knygas, jokių nesklandumų ar trūkumų nerasta, knygos vedamos tvarkingai. Į paskutinio tikrinimo pastabas atsižvelgta, ir viskas pataisyta.

Taip pat padėjo valdybai, kad nepateikė jokių sąskaitų už benzinaž bei telefono išlaidas, nors tokių buvo. Jis pa-

siūlė atpalaiduoti valdybą nuo atsakomybės.

Po diskusijų buvo išrinkta nauja valdyba: Eugenija Lucienė (pirmininkė), dr.Kęstutis Ivinskis (pirm.pavaduotojas), Ema Svilienė (iždininkė), kun.Alfonsas Kelmelis (sekretorius) ir Bronė Lipšienė (narė). Naują revizijos komisiją sudaro Petras Veršelis ir Janina Koznikienė.

Po rinkimų visi galėjo pabendrauti, paskanauti pyragų, sumuštinų, išgerti kavos puodelį ar stiklą vyno.■

Lietuvos parlamentarų delegacija lankėsi Hiutenfelde

Atsitiko, kad tą pačią dieną, kai vyko Romuvos apylinkės susirinkimas, gimnazijoje lankėsi Lietuvos seimo delegacija. Ją sudarė LDDP frakcijos vadas Gediminas Kirkilas, jo pavaduotoja Irena Saulienė, buvęs premjeras ir Tėvynės Sąjungos valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius, LDDP atstovas Algimantas Salamakinis bei Tėvynės Sąjungos deputatas ir Lietuvos-Vokietijos tarpparlamentinės grupės vadovas Antanas Račas. Tokia tarpparlamentinė grupė yra ir Vokietijos Bundestage, jos vadovas yra dr.baronas von Stetten'as. Sekančią dieną prie šios delegacijos prisijungė Krikščionių demokratų partijos seniūnas Ignacas Uždavinys. Parlamentarai apžiūrėjo gimnaziją, bendrabučius, pilyje esančią LKI biblioteką ir archyvus, o paskui apsilankė ir susirinkime, pabendravo su apylinkės nariais.

A.Račas papasakojo, kad ši parlamentarų grupė yra numaćiusi susitikti su socialinės apsaugos ministru, su Bundestago prezidente R.Süssmuth. Rengiamasi aptarti darbo leidimų klausimą, nes yra daug norinčių atvažiuoti į Vokietiją uždarbiauti. Ir A.Račas ir kiti seimo nariai pažymėjo, jog kad ir kaip partijos tapusavy besiginčytų, visos sutaria ir laikosi vieningos pozicijos Lietuvos saugumo klausimu. LDDP frakcijos vadas G.Kirkilas teigė, kad Lietuva, nors ir su klaidom, bet greitai eina į priekį. Šiuo metu ruošiamasi ratifikuoti sutartį, pagal kurią Lietuva būtų Europos asociacijos narė. Viena iš kliūčių yra tai, kad nepriimtas žemės pardavimo užsieniečiams įstatymas.

Paskui seimo nariai dar atsakinėjo į apylinkės narių klausimus, kol atėjo metas vakarieniauti. Po vakarienės visi išvyko į Frankfurtą, į Lietuvos konsulatą.■

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimas Annaberge

ATGAL Į ATEITĮ - taip buvo pavadinta lietuvių ir latvių jaunimo suvažiavimo tema. Spalio 27 vakare susirinko jaunuolių iš toliau ir arčiau, iš įvairių Vokietijos vietų.

Dalis jaunimo buvo iš Vasario 16 gimnazijos ir taipgi Münsteryje esančios latvių gimnazijos. Pirmą vakarą jaukiai pasėdėta prie karšto vyno stiklo, pravesta

keletas žaidimų susipažinimui, ilgai šnekučiuotasi.

Kitą dieną jaunimas pasidalijo į darbo būrelius ir juose diskutavo atskiras temas, pav., kas švento yra pasaulyje, arba kaip prisiderinti prie gamtos, į ją įsijungti vietoj to, kad ją sau pajungti. Buvo kalbama apie tautų, lyčių lygiavertiškumą. Leitmotyvai diskusijoms buvo paimti iš senovės baltų folkloro, atspindinčio mūsų

protėvių požiūrį į pasaulį, į gamtą. "Ak, žaliasis žilvitėli, kaip aš tave mylėjau, nes-kyniau tavo žalių šakelių net kaip pie-menėlis". Buvo stengiamasi atsakyti į klausimus, ko ir kiek galime mokytis iš senųjų baltų ir ar įmanoma tradicinius

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

Vėlinės

Lapkričio 2 Vasario 16 gimnazijos mokiniai paminėjo mirusiuosius. Vakare pilies koplyčioje šv. mišias atnašavo gimnazijos kapelionas kun. A.Kelmelis ir svečias iš Čikagos tėvas jėzuitas kun. A.Saulaitis. Po mišių mokiniai su žvakutėmis ir deglais rankose lėta eiseną nuėjo į Hiutenfeldo kapines. Ant kapinių koplyčios sienos kabo didelis kryžius. Prie jo sustoję, mokiniai deklamavo eiles, skirtas šiai progai. Kun. A.Saulaitis kvietė prisiminti savo artimuosius, gal toli nuo

gyvenimo būdus ir pasaulėžiūrą realizuoti moderniaame pasaulyje, pav. Vokietijoje.

Gruodžio 30 jaunimas vėl rinkosi į Annabergą sutikti 1996-ųjų metų. Susirinko arti 100 žmonių. Šoko, linksminosi iki ryto. ■

čia palaidotus, ir pasimelsti. Jis pats prisiminė mažą lietuvių berniuką Pauliuką, gulintį Hiutenfeldo kapinėse, kuris dar mažas nuėjo iš šios žemės į amžinybę, ir kai kuriuos kitus čia palaidotus lietuvius. Rudens vakaro sutemose nuskambėjo "Viešpaties angelo" ir giesmės "Marija, Marija" melodijos. Paskui tas žvakutes, kurias degančias atsinešė į kapines, mokiniai padėjo prie lietuvių kapų, o jų Vokietijoje niekur tiek daug nesiūsi kaip Hiutenfeldo kapinėse. ■

Konkursas "Rudens raketė - 95"

Spalio 21 po ilgai trukusio stalo teniso varžybų turnyro išryškėjo taikliausieji ir vikriausieji, pasiekę turnyro pusfinalį. Jo stebėti susirinko daug mokinių, mokytojų, kai kurie tėveliai ir net tokie aukšti asmenys, kaip Lietuvos ambasadorius Vokietijoje bei gimnazijos kuratorijos pirmininkas (mat, tą dieną buvo ir tėvų susirinkimas). Aidint fanfaroms, paskelbtas varžybų atidarymas. Po apšilimo kamuoliukas ėmė skraidyti, o teisėjai skaičiuoti

taškus. Jaunių tarpe pirmą vietą užėmė Ignas Motiejūnas, o antrą - Martinas Menkeliūnas. Vyrenių tarpe pirmuoju tapo antrus metus iš eilės J. Weihrauch, antruoju - Eimantas Plenius. Apdovanoti buvo ir "iš toli atvykę garbės svečiai" mokytojai M.Šmitienė ir V.Lemkis, kuriems prakaitą šluostė, veidus vėdino patarnautojai, o jie pademonstravo savo meną, kamuoliuką svaidydami ne tiek ant stalo, kiek po stalu, tuo didžiai pralinksmindami žiūrovus. ■

Talentų vakaras

Mokinių labai mėgstamas ir laukiamas talentų vakaras šiemet įvyko lapkričio 18. Tai gimnazijos ateitininkų kasmet ruošiamas renginys. Ir šiais metais atsirado daug talentų, kuriais savo draugus

pradžiugino apie 40 gimnazistų. Daugiausia vakare dalyvavo vaikinai. Merginos šįkart buvo pasyvesnės.

Įvairių pasirodymų buvo: vaidinimų, išraiškingų šokių, dainų, instrumen-

tinės muzikos ir t.t. Vaidinimai buvo linksmi, sąmojingi. Muzikiniai veikalai taip pat buvo labai įvairūs. Antai grupelė, susidedanti iš Urugvajaus, Kanados ir Vokietijos lietuvių, pagrojo išpūdingą veikalėlių būgnais, gitara ir saksofonu. Skirtingo stiliaus buvo parodyti šokiai: vienas buvo greitas, temperamentingas, kitas lėtas, su rytietišku atspalviu. Dainos taip pat buvo labai įvairios: viena liaudies daina, kitos mažiau ar daugiau modernios - pop, roko stiliaus.

Talentingiausiems buvo skiriamos premijos. Tuo rūpinosi žiuri komisija, susidėjusi iš mokytojo Lissinos, A.Kairio, Dalios Jokūbaitytės, Ilonos Wolfienės ir Ramunės Buivienės. Pirmąją premiją jie skyrė J.Namavičiui (Lietuva) ir D.Šelmiui (Kanada) už vaidinimą "Knygyne". Antrąją premiją atiteko J.Perez (Urugvajus), M.Lipšiiui (Vokietija) ir vėl D.Šelmiui (Kanada) už muzikinį veikalą. Trečioji premija buvo skirta Dariui Vaškovičiui, Ignui Motiejūnui (Lietuva), Rolandui Gasiūnui, Aidui Šiugždiniui (Vokietija) už vaidinimą "Geografijos pamoka". Ketvirtąją premiją skirta Viliui Alesiui (Vokietija), Martynui Lipšiiui (Vokietija) ir Viktorui Diavarai (Mali) už suvaidintą komišką veikalėlių "Kavinėje". Elinas

Venckus (Vokietija) laimėjo penktą premiją už kūrinį, atliktą smuiku. Šeštąją premiją laimėjo Šilainė Varnaitė (JAV) ir Laima Lipšytė (Vokietija) už išraiškos šokį. Specialią premiją žiuri komisija skyrė kandidatėms į gimnazistes, kol kas dar tik pradžios mokyklos mokinėms Gabrielei Jankūnaitei, Laurai Šiugždinytei, Dainai ir Linai Šmitaitėms bei Živilei Šulcaitei. Jos padainavo linksmą dainą apie Lietuvos miestų pavadinimus. Iš tos dainos paaiškėja, jog kėdės iš Kėdainių, rasos iš Raseinių, ir ten, kur dainos - Dainava, o kur lietūs - Lietuva. Mokytojams žiuri nieko neskyrė, nors jie rimtą vaidinimą suvaidino apie mokinių gyvenimą mokykloje ir bendrabutyje.

Tarp kiekvieno pasirodymo ateitininkai buvo paruošę mažus intarpus. Jie vaidino gimnazijos mokytojus, kurie dalyvauja tiesioginėje televizijos laidoje ir atsakinėja į žiūrovų pateiktus klausimus. Vaidintojai buvo gerai išstudijavę mokytojų judesius, kalbą, mimiką, todėl buvo labai gerai atpažįstami ir kėlė juoką žiūrovų tarpe. Vakaras užsitęsė iki vėlumos, dalyviai ir žiūrovai skirstėsi dar nežinodami, ką komisija yra paskyrusi laimėtojais. Apie tai visuomet pranešama vėliau. ■

Abiturientų šimtadienis

Palaikydami senas tradicijas, šiemetiniai abiturientai pakvietė vyresniųjų klasių mokinius, mokytojus, draugus į šimtadienio balių. Šiais metais brandos egzaminams ruošiasi aštuoni mokiniai. Tai, palyginus, nedidelė klasė. Tačiau dabartinės dvylikta ir vienuoliktą klases yra labai didelės, tad berniukų bendrabučio salė, kurioje tas balius visuomet vyksta, buvo pilnutėlė.

Pirmiausia abiturientai pasveikino 12 klases "darželinukus", 11-os "lopšelinukus" ir 13b "senelių prieglaudą", mat, toje klasėje mokosi Pietų Amerikos lietuviai, kurie jau yra studentai ir keletu metų vyresni už pačius abiturientus. Pas-

veikino ir kitus susirinkusius bei palinkėjo malonaus vakaro.

Vienuoliktokai savo linkėjimus abiturientams išdėstė hegzametru. Pakvipo Donelaičio pamokymais ir pagraudeni-
mais.

Dvyliktokai pasitelkė rytietišką magiją, kad daugiau sužinotų apie abiturientų kilmę. Pasijungę dangiškąjį faksą, klausė dvasių, kuo gi anie buvo ankstesniame gyvenime. Išaiškėjo, kad abiturantai ruošiasi ir buvusi Kleopatra, ir žymusis karvedys Napoleonas, ir dar kitokios garsenybės.

Abiturientai pasekė pasaką apie Abituriantų kalną ir apie tryliktokų bei dvylik-

tokų tautes, gyvenusias netoli to kalno. Abitūro kalno viršūnę vyresnieji jau beveik kaip ir pasiekę. Beliko papasakoti, kaip turi vargti pastarieji, t.y. dvyliktokai. Pasaką pajavairino iliustracijos ekrane.

Programinė dalis buvo baigta rakto perdavimo ceremonija. Su šiuo raktu, nors ir nenoriai, perduodamos šeiminkų teisės dvyliktokams. Galiausiai visi sudainavo

Kalėdų eglutė

Ši šventė gimnazijoje yra ypatinga, nes jos metu labiausiai išgyvenamas artumo jausmas. Visko joje būna: ir kūrybos, ir gardžių patiekalų, ir dvasinio pakilimo, ir pagaliau pačių nebetolimų Kalėdų nuojauta. Gerų širdžių suaukotos kalėdinės dovanėlės, gimnazijos ūkvedės ir virėjų papildomas darbas, pačių mokinių bei mokytojų talkininkavimas daro šią šventę visuotine, pagrindine gimnazijos vidiniame gyvenime.

Šventė pradėta koncertu pilies salėje. Toks Klasikinės muzikos vakaras ne pirmas. Tai jau yra tapę Kalėdų eglutės tradicija. Jį organizuoja muzikos mokytojas A.Paltinas, subūręs visus muzikos mėgėjus. Kai kurie yra jo paties išmokyti groti, kiti atvyko į gimnaziją su tam tikru muzikiniu išsilavinimu. Koncerte dalyvauja ir patys mažiausieji atlikėjai, kurie dar gimnazijos nelanko, bet mokosi groti muzikos mokykloje arba pas privačią muzikos mokytoją. Žodžiu, visi muzikos mėgėjai atliko netrumpą programą: skambino pianinu, vargonavo, jaunesniųjų mokinių ansamblis pagiedojo keletą kalėdinių giesmių, kalėdinių melodijų pynę sugrojo jaunesniųjų mokinių orkestras, o vyresniųjų orkestras sugrojo F.Šuberto Serenadą ir W.A. Mocarto "Ave, verum corpus".

Po koncerto visi susirinko gimnazijos valgykloje. Reikia pasakyti, kad valgykla buvo tiek perpildyta, jog fotografai net nebegalėjo tinkamai fotografuoti. Bet pagaliau šiaip taip visiems pavyko susėsti už stalų. Tuomet gimnazijos kapelionas kun. Alfonsas Kelmelis visus pasveikino su artėjančia Kristaus gimimo švente ir pa-

"Draugų dainą", o po to buvo pakviesti pasivaišinti prie didžiulio gardumynais apkrauto stalo. Toliau prasidėjo šokiai. Šoko visi: maži ir dideli, mokytojai ir mokiniai, abiturientų draugai ir tėveliai. Ilgiausiai už visus turėjo atlaikyti vienuoliktokai su savo auklėtoja E.Meikiene. Jie visą vakarą patarnavo, nešiojo gėrimus, tvarkė salę. ■

linkėjo gražaus vakaro, o taip pat laimingai pasiekti namus ir ten su savo šeimomis gražiai švęsti. Žvakių šviesos prieblandoje gražiai visi sugiedojo giesmę "Tyli naktis".

Toliau žemesniųjų klasių mokiniai, paruošti mokytojų Elenos Tesnau ir Angelės Vilčinskienės, suvaidino Jurgio Jankaus vaizdelį Kalėdoms "Sapnas ar nesapnas". Jame pavaizdavo, kaip broliukas su sesute Kalėdų naktį šnekasi su savo gyvulėliais: katinu, savo ir kaimynų šunimis, dviem pelytėm ir voveraite. Ir vaikai, ir gyvulėliai turi savo norų, užgaidų. Šiokiomis dienomis pelytės turi būti griežtai saugomos nuo katino Murkio nagų, o voveraitei pavojus nuolat gresia ir nuo katino, ir nuo kaimynų šuns. Ogi tas labiausiai lepinamas katinas ketina kelti revoliuciją, kad žmonės, kurie suniokojo miškus, kompensuotų tą skriaudą ir pagerintų jų pragyvenimo lygį. Tačiau kiti gyvulėliai jaučiasi vaikų gerai globojami ir katino minties nepalaikė. Pasibaigus vaidinimui, mokinių atstovai uždegė žvakutes ant papuoštos eglutės.

Visus pasveikino gimnazijos direktorius A.Šmitas. Jis sakė, kad Kūčios iš tiesų yra šeimos šventė, ir didžioji dalis mokinių jas švęs savose šeimose. Tačiau ir gimnazija yra taip pat lyg didelė šeima, ir yra tradicija, prieš išsiskirstant atostogų, susėsti prie bendro stalo, atleisti vienas kitam nesutarimus ir pasidalyti kalėdaičiu.

Evangelikų kun. Tamara Šmitienė paskaitė šv.Mato evangelijos skirsnėlį ir sukalbėjo maldą. Paskui sugiedota mokinių mėgiama giesmė "Didis džiaugsmas patekėjo", ir visi ėmė dalytis baltuoju

kalėdaičiu. Tas kalėdaitis mažas, o draugu - daugybė, tad laužė po mažytį trupinėlį, kad visiems užtektų meilės ir draugiškumo. Ir kada jis sutirpo, tada sėdo ragauti kitų valgių: raudonos ir baltos mišrainės, silkės, žuvies, prėskučių, aguonų pieno ir t.t. Į vakarienės pabaigą mokyti. Marytė Šmitienė ėmė dalyti visų laukiamą gimnazijos metraščių. Kilo didžiulis sujudimas. Visi subėdė nosis į nuotraukas, ėmė šūkčioti, komentuoti, ieškoti savęs ir pažįstamų tose nuotraukose.

Kai jau gana visi pasisotino valgių ir metraščių, ėmė žvalgytis į duris, nes programoje buvo parašyta, jog yra galimybė, kad ir šiemet atvyks Kalėdų senelis. Ir tikrai - netrukus jis įžengė pro duris, prieš tai paliepęs sunešti dėžes su dovanomis. Tas senelis pasisakė atvykstant ne iš Laplandijos, o iš Anykščių, pasirodė bemokąs įvairių kalbų, na, ir ūgio jis nemažo, dėlto buvo labai panašus į Lietuvos ambasadorių Vokietijoje prof.

Z.Namavičių. Ir be to buvo neblogai informuotas apie gimnazijos mokinius, ypač apie 12-tą klasę. Pirmiausia jis apdovanojo mažesniuosius. Jau vien dėl to jie nusipelnė dovanų, kad gražiai sekė programą, nelakstė, neišdykavo - tuo pasigėrėjo ir vakarienėje dalyvavę svečiai vokiečiai. Apdovanojo senelis ir gimnazijos direktorių, kapelioną ir bendrabučio vedėją ir VLB bendruomenės pirmininką, bet prieš tai mokinių atsiklausė, ar jie geri buvo, ir dar liepė padeklamuoti arba padainuoti. Ir deklamavo kas ką mokėjo Kalėdų seneliui. Mokiniai paeiliui ėmė pilnus gėrybių maišus, dainavo prie mikrofono, deklamavo po vieną ir grupėmis. Paskui skirstėsi. Vieni išvažiavo jau tą patį vakarą su tėveliais, kiti išskrido kitą dieną į Lietuvą, J.A.Valstybes, Kanadą. Daug vaikų išvažiavo autobusu į Lietuvą. Nutilo gimnazija, bendrabučiai ir parkas trim savaitėm, o jau tada vėl atgis nuo poatostoginio klegesio. ■

MIRUSIEJI

Juozas BRODZINSKIS mirė Wasseralfingene liepos 16. Buvo gimęs 1921 balandžio 10 Juodkalnių kaime, Kaišiadorių valsčiuje. Vokiečių okupacijos metais išvežtas į Vokietiją darbams. Vedė Rozaliją Gensior, kilusią iš Lenkijos. Su ja išaugino keturis sūnus. Palaidotas Wasseralfingeno kapinėse.

Ona BÖHMIENĖ, gim. Krutulytė, mirė 1995 rugsėjo 29. Buvo gimusi 1921 lapkričio 23 Lietuvoje. Lietuvoje dirbo mokytoja ir ištekėjo už vokiečio banko tarnautojo Böhm. Kartu su vyru 1944 metais atvyko į Vokietiją. Netrukus vyras žuvo, ir ji liko viena su mažais vaikais. Po karo mokytojavo lietuviškose mokyklose, organizavo lietuvių vaikų darželius.

Buvo Mülheim-Esseno apylinkės narė ir VLB krašto valdybos įgaliotinė prie Nord-Rhein-Westfalijos vyriausybės. Gyveno ir mirė Ratingene, kur ir palaidota spalio 6. Paliko liūdinčius tris sūnus su šeimomis.

Jonas VALAITIS atsisveikino su šiuo pasauliu 1995 gruodžio 16. Buvo gimęs 1922 Kazlų Rūdoj. Karo metu pateko į frontą, buvo sunkiai sužeistas ir gulėjo karo ligoninėje Belgijoje. Po karo gydėsi džiovininkų sanatorijoje Gesthachte. Paskui apsigyveno Hamburge. Eilę metų dirbo BALFe ir padėjo tautiečiams pasiūsti siuntinius į Lietuvą. Buvo uolus apylinkės narys ir Europos LS savaitinių lankytojas. Ypač buvo susirišęs su kun.V.Šarka, talkininkavo jam visokiausiuose darbuose ir sunkiai išgyveno šio kunigo, o vėliau dar dviejų savo seserų mirtį. Paskutinius savo gyvenimo metus A.Valaitis praleido I.ir V.Sorokų šeimoje Gifhorne. Šio miesto katalikų kapinėse gruodžio 22 su juo ir atsisveikino giminės iš Lietuvos bei Vokietijoje gyvenantys draugai ir artimieji.

Augustė LANGIENĖ mirė 1995 gruodžio 26 Heppenheimo ligoninėje, sulaukusi 89 metų. Buvo gimusi 1906 spalio 15 Plutiškėse, Marijampolės apskrityje.

Anksti mirė vyras, ir jai vienai teko sunkiai auginti 6 vaikus. Karo metais teko vargti stovyklose Vokietijoje. 1945 turėjo grįžti į Lietuvą. 1959 vėl atvyko į Vokietiją ir gyveno jauniausios dukros šeimoje. Paliko su šeimomis liūdinčias dvi dukras ir du sūnus Vokietijoje, vieną sūnų Lietuvoje ir vieną Amerikoje. Velionė pati nebuvo VLB narė, bet jais buvo jos sūnūs ir dukros, kurie leido savo vaikus į Vasario 16 gimnaziją. Palaidota gruodžio 29 Hiutenfeldo kapinėse.

Ella PFISTERER, gim. Kudžiūtė, mirė spalio 24 Kirchheime/ Teck, sulaukusi 70 metų amžiaus. Buvo gimusi Želpiuose. Jos vyras miręs prieš eilę metų. Šeimoje užaugo keturi vaikai.

LOKATIENĖ, gim. Grybaitė, vėliau Dumaschat, ši pasaulį apleido lapkričio 6 Pfozheime. Jos vyras miręs

anksčiau, ir ji daug vargo, augindama keturis vaikus. Buvo uoli talkintoja, daug padėdavo rengiant lietuvių renginius. Mirė sulaukusi 69 metų.

Marika KYBARTAITĖ, gyvenusi Štutgarte, prieš dvejus metus savo giminitės pakviesta, išvykusi gyventi Vilniuje, ši pasaulį apleido spalio 21. Palaidota Tauragėje šalia savo tėvų. Kaip ir jos sesuo Viktorija Prosinskienė, gyvenusi taip pat Štutgarte, mirė sulaukusi 90 su viršum metų.

Petronelė SCHMIDT, gim. Venclovaitytė, mirė 1995 gruodžio 19. Buvo gimusi 1910 Lietuvoje.

Marija GIRDVAINIENĖ Memingene palaidota 1995 rugpjūčio 4. Velionė buvo gimusi 1906 liepos 2. ■

Gauta paminėti

ŠALTINIS, pasaulio lietuvių žurnalas, Nr.6, 1995. Tai religinės, tautinės, mokslinės minties dvimėnesinis leidinys. Leidžia Lietuvos Marijonai prie Panevėžio Švč Trejybės bažnyčios. Turinys susideda iš 5 skyrių. Pirmajame, pavadintame *Tėvynė ir bažnyčia yra mūsų motina*, patalpinti fragmentai iš Šv.Tėvo apaštalinio laiško, straipsniai apie vienuolius šių laikų Katalikų bažnyčioje, apie Vėlines ir kt.

Antrajame skyriuje, *Lietuvos padangėje*, randame socialinio mokslų dr. A.Petrausko straipsnį apie pavojų, jog Lietuva gali tapti masinio skurdo kraštu. Toliau R.Kalvytis svarsto apie tai, kokio prezidento reikia Lietuvai ir lietuviams, ir A.Pocius rašo apie Kariuomenės šventę ir jos esmę.

Skyriuje *Dievo ir žmogaus pasaulis* atspausdintas įdomus pokalbis su akademiku, Teorinės fizikos ir astronomijos instituto direktoriumi, prof. hab. dr.

Z.Rudziku apie Visatos struktūrą ir evoliuciją. Taip pat tęsiama V.Sereikienės "Pasaka - ne pasaka", straipsnis apie Visatos harmoniją ir J.Banionio studijos tęsinys apie prelado A.Dambrausko (1960-1938) nuopelnus Lietuvos matematikai, o įdomybių skyrelyje pateikiami atsakymai į klausimus apie infarktą.

Mons.K.Vasiliausko prisiminimai apie kelionę į Ameriką ir G.Bertašiūtės eilėraštis patalpinti skyrelyje *Po pasaulį pasidairius*.

Gana platus skyrelis yra *Spaudos aidai*. Čia pateikiami straipsniai arba jų ištraukos iš įvairių laikraščių ir žurnalų, leidžiamų tiek Lietuvoje, tiek Vakarų ar Rytų išsivijoje.

Leidinių galima užsisakyti Lietuvoje, Panevėžys, Sodų 3. Prenumeratos kaina metams: su kalendoriumi - 25 JAV \$, be kalendoriaus - 20 JAV \$.

LIETUVIŲ VASARIO 16 GIMNAZIJOS METRAŠTIS 1994/5. Tai 70 puslapių leidinys, suteikiantis nuodugnią informaciją apie Vasario 16 gimnaziją. Pradžioje trumpai aprašyta gimnazijos istorija. Paskui skaitytojai supažindinami su mokslo programa, tvarka bendrabučiuose, bei laisvalaikio užsiėmimų galimybėmis. Toliau nuotraukose matome mokinius, pasiskirsčiusius klasišomis su savo auklėtojais. Didelę metraščio dalį užima kronika. Šiame skyrelyje aprašomi svarbiausi gimnazijos gyvenimo įvykiai 1994/5 mokslo metais: šventės, išvykos, pasirodymai, svečiai ir t.t. Dar yra skyrelis apie saviveiklą. Leidinio pabaigoje pateikiamos

išsamios žinios apie gimnazijos išlaikymą. Metraštis gausiai iliustruotas nuotraukomis. Jį galima įsigyti Vasario 16 gimnazijoje, Lorscheistr. 1, 68623 Lampertheim.

JAHRESTAGUNG 1994 SUVAŽIAVIMO DARBAI. 124 psl. Lietuvių kultūros instituto leidinys. Jame pateiktos mokslinio turinio paskaitos, skaitytos LKI suvažiavimo metu 1994 rudenį. Visi darbai atspausdinti vokiečių kalba. Šio leidinio paskaitų tema - Klaipėdos kraštas ir jo problematika. Leidinį galima įsigyti Lietuvių kultūros institute (Litauisches Kulturinstitut), Lorscheistr. 1, 68623 Lampertheim. ■

INFORMACIJOMS leisti aukojo:

Ela Kairienė iš Miuncheno	500,--DM
Simas Veiverys iš Kaiserslauterno, kun. Kazimieras Senkus iš Štutgarto ir	
Antanas Banaitis iš Bruchmühlbach-Miesau po	100,--DM
Norbertas Penkaitis iš Lindeno	80,--DM
Mykolas Masiokas iš Bad Rappenau	60,--DM
Martin Sprogies iš Schwetzingeno	50,--DM
dr. Marina Auder iš Berlyno	30,--DM
dr. Edvardas Seika iš Augsburga	20,--DM

Ačiū.

Numatomi renginiai

Vasario 24	Centrinis Lietuvos nepriklausomybės minėjimas Hiutenfelde
Kovo 9	VLB Tarybos suvažiavimas
Liepos mėn.	Europos lietuviškųjų studijų savaitė Hiutenfelde. Tikslesnė data - sekančiame "Informacijų" numeryje
Spalio 11 - 13	Lietuvių kultūros instituto suvažiavimas Hiutenfelde

Skelbimas

Vasario 16 gimnazijai nuo vasaros reikalingas ūkvedys. Turi turėti leidimą dirbti Vokietijoje. Atlyginimas pagal Vokietijos darbo tarifus.

Litauische Volksgemeinschaft, Lorscheistr.1, 68623 Lampertheim, Tel. 06256-322, Fax 1641. Bankverbindung: Deutsche Bank Weinheim, Konto-Nr. 5817978, BLZ 670 700 10